Erkko Mäkinen
Äänipalautetyökalun suunnittelu, toteutus ja evaluointi
Tietotekniikan pro gradu -tutkielma
14. elokuuta 2019
Jyväskylän yliopisto

Informatioteknologian tiedekunta

Tekijä: Erkko Mäkinen

Yhteystiedot: erkko.e.makinen@student.jyu.fi

Ohjaaja: Anneli Heimbürger ja Ville Isomöttönen

Työn nimi: Äänipalautetyökalun suunnittelu, toteutus ja evaluointi

Title in English: Tool for giving recorded audio feedback in e-education

Työ: Pro gradu -tutkielma

Opintosuunta: Ohjelmistotekniikka

Sivumäärä: 27+1

Tiivistelmä: Tässä tutkielmassa arvioidaan voidaanko verkko-opetuksessa käytettävää äänipalautteen antamista helpottaa.

Avainsanat: äänipalaute, raf, verkko-opetus, oppimisympäristö

Abstract: This Masters thesis is aimed at assessing whether the use of recorded audio feedback for online teaching can be facilitated.

Keywords: recorded audio feedback, raf, e-education, e-education environment

Termiluettelo

RAF

Recorded audio feedback (ks. Heimbürger 2018).

Kuviot	
Kuvio 1.	6
Taulukot	
Taulukko 1. Add caption	12

Sisältö

1	JOH	DANTO	. 1
2	PAL	AUTE	. 2
3	ÄÄN 3.1 3.2	NIPALAUTE Hyvät ja huonot puolet Äänipalautteen antaminen	. 3
4	TUT 4.1 4.2	KIMUSMENETELMÄ Suunnittelututkimuksen syklit 4.1.1 Relevanssisykli 4.1.2 Suunnittelusykli 4.1.3 täsmällisyyssykli Artefaktien evaluointi	. 5 . 5 . 7
5	TYÖ 5.1 5.2	DKALUN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS Tekniset toteutusratkaisut Hyödynnetyt käytettävyysperiaatteet 5.2.1 Gestaltin hahmolait 5.2.2 Nielsenin heuristiikat	. 8 . 9 .10
	5.3 5.4 5.5	Käyttöliittymä Perustoiminnot 5.4.1 Record 5.4.2 Insert Record 5.4.3 Play 5.4.4 Preview 5.4.5 Split 5.4.6 Delete Erikoistoiminnot 5.5.1 Start New	. 11 . 11 . 13 . 13 . 13 . 14 . 14
6	EVA 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	5.5.2 Import 5.5.3 Save. LUOINTI Ensimmäinen iteraatio Toinen iteraatio Toinen iteraatio Äänipalautteen antamisen helpottaminen Kokemus äänipalautteen antamisesta	. 15 . 16 . 16 . 16 . 16
7		OKSET	. 10

	7.1	Ensimmäinen iteraatio	
		7.1.1 Perustoimintoja koskevat tulokset	17
		7.1.2 Yleiset tulokset/huomiot?	17
	7.2	Toinen iteraatio	17
		7.2.1 Perustoimintoja koskevat tulokset	17
		7.2.2 Yleiset tulokset/huomiot?	
8	РОН	IDINTA	18
	8.1		18
	8.2		18
	8.3	Jatkokehitys	18
9	YHT	TEENVETO	19
LÄH	TEET	Γ	20
LIIT'	TEET		
	A	Ensimmäisen iteraation kyselylomake	22

1 Johdanto

Palautteen antaminen opiskelijoille on erittäin tärkeää heidän oppimisensa kannalta, jotta he tietävät missä he ovat suoriutuneet hyvin ja missä heillä olisi vielä kehittämisen varaa. Palautteen antamiseen on useita erilaisia menetelmiä, joista kullakin on omat hyvät ja huonot puolensa. Äänipalautteen (engl. Recorded Audio Feedback, RAF) antaminen on yleistynyt lähivuosina, erityisesti verkko-oppimisen parissa, jossa suoraa kontaktia opettajaan tai muihin opiskelijoihin ei välttämättä ole ollenkaan. Opiskelun muututtua yhä teknologia-avusteisemmaksi, on tilanteeseen sopeuduttava myös palautteen antamisen laadun ja siihen liittyvien käytänteiden saralla (Cavanaugh ja Song 2014).

Tähän astisten tutkimusten perusteella voidaan sanoa, että äänipalaute koetaan positiivisena, vaikka siihen liittyykin tiettyjä haasteita. Äänipalautetta pystytään antamaan nopeasti, se on tekstimuotoista selkeämpää ja eroavaisuudet äänensävyn käytössä helpottaa palautteen tulkitsemista. Lisäksi palautteen kuuleminen lukemisen sijaan tuntuu henkilökohtaisemmalta, jolla taas on positiivisia vaikutuksia oppimiseen (Heimbürger ja Isomöttönen 2017). Opiskelijoiden mukaan äänipalaute tukee oppimista parhaiten siten, että palautteen pääkohdat ovat kirjattu tekstimuotoisena ja tarkennukset niitä koskien äänipalautteena (Heimbürger 2018).

Vaikka äänipalautteella on tutkittu olevan selkeitä etuja etenkin verkko-opetuksessa, niin sen käyttämiseen voi olla iso kynnys johtuen siitä, että erityisesti sen antamiseen suunnattuja työkaluja on rajallisesti saatavilla ja niissä on vielä kehittämisen varaa. Nauhoitus ja editointi onnistuu useilla työkaluilla, mutta niiden opetteleminen ja käyttäminen voi olla haastavaa ja aikaavievää. Tällainen tekninen alkukömpelyys voi vaikuttaa siihen, kuinka äänipalautteen antaminen koetaan (Cavanaugh ja Song 2014).

Tässä tutkielmassa käydään läpi tämänhetkisiä haasteita liittyen äänipalautteen antamiseen ja niiden pohjalta luodaan alustariippumaton ja responsiivinen web-sovellus, jossa erityisesti helppokäyttöisyys on otettu huomioon. Ohjelmaa testataan siinä vaiheessa tutkimusta, kun se on mielekästä ja selvitetään tekeekö se äänipalautteen antamisesta helpompaa ja miellyttävämpää.

2 Palaute

- 2.0.1 Millaista on hyvä palaute?
- 2.0.2 Formatiivinen palaute
- 2.0.3 Summatiivinen palaute

- 3 Äänipalaute
- 3.1 Hyvät ja huonot puolet
- 3.2 Äänipalautteen antaminen

4 Tutkimusmenetelmä

Tämä Pro Gradu -tutkielman tutkimusmenetelmä pohjautuu suunnittelututkimukseen (engl. design science), joka on käytännönläheinen tutkimusparadigma, jossa tarkoituksena on luoda artefakteja, ratkaisemaan erilaisia reaalimaailman ongelmia (Von Alan ym. 2004). Artefaktit voidaan määritelmältään jakaa neljään eri kategoriaan: konstruktioihin, malleihin, menetelmiin ja instansseihin (Von Alan ym. 2004). Tässä tutkimuksessa toteutettava artefakti, eli äänipalautetyökalu, luokitellaan instanssiksi, sillä tarkoituksen on suunnitella ja kehittää prototyyppisovellus, jonka avulla pyritään selvittämään, voidaanko äänipalautteen antamista helpottaa opettajan näkökulmasta. Äänipalautteen antaminen on siis tutkittava ongelma, johon äänipalautetyökalun suunnittelulla ja toteutuksella pyritään löytämään ratkaisuja. Näistä ongelmista ja tavoitteista johdetut tutkimuskysymykset ovat:

- Helpottaako äänipalautetyökalu äänipalautteen antamista?
- Muuttaako äänipalautetyökalun käyttö suhtautimista äänipalautteen antamiseen?

Suunnitteluun liittyvää tutkimusta on tehty jo pitkään useilla eri tieteenaloilla (Cross 2001), mutta tietotekniikan aikakausi on tuonut uusia suunnitteluun liittyviä haasteita, jotka vaativat uusia luovia ratkaisutapoja (Hevner ja Chatterjee 2010). Aikoinaan suunnittelututkimuksen katsottiin kuuluvan enemmän teknisten tieteenalojen piiriin, mutta 1990-luvun alussa sen merkitys reaalimaailman liiketoimintaongelmien ratkaisemisessa artefaktien avulla havaittiin tärkeäsi (Hevner ja Chatterjee 2010), sillä tietojärjestelmien ensisijainen tavoite on nimenomaan kasvattaa yrityksen tehokkuutta (Von Alan ym. 2004). Tämän tutkielman tavoite ei kuitenkaan ole liiketoiminnallisten etujen tavoitteleminen, vaan äänipalautteen antamista helpottavien innovaatioiden löytämisessä ja tutkimisessa.

Suunnittelututkimksen avulla pyritään luomaan innovaatioita, jotka määrittävät ideat, käytännöt, tekniset mahdollisuudet ja tuotteet, joita hyödyntämällä tietojärjestelmien analyysi, suunnittelu, toteutus ja käyttö voidaan suorittaa tehokkaasti (Von Alan ym. 2004). Suunnittelututkimuksella pyritään löytämään ratkaisuja viheliäisiin ongelmiin (engl. *wicked problem*), joita Rittel ja Webber (Rittel ja Webber 1973) luonnehtivat seuraavanlaisesti:

- Epävakaat vaatimukset ja rajoitteet
- Monimutkaiset vuorovaikutukset ongelman alikomponenttien kanssa
- Luontainen joustavuus suunnitteluprosessien ja artefaktien suhteen
- Riippuvuus ihmisen kognitiivisista kyvyistä tehokkaan ratkaisun saavuttamiseksi
- Riippuvuus ihmisen sosiaalisista kyvyistä tehokkaan ratkaisun saavuttamiseksi

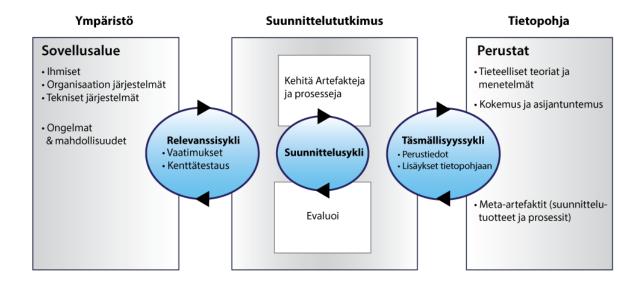
Äänipalautetyökalun suunnittelu ja toteutus voidaan luokitella viheliääksi ongelmaksi, sillä siinä on samoja piirteitä kuin edellä mainitussa listauksessa. Työkalun vaatimukset ja rajoitteet olivat alussa epäselvät, sillä tarkoituksena on alunperin lähteä selvittämään, voidaanko ääniapalautteen antamista helpottaa tarkoitukseen suunnitellun työkalun avulla. Tämä epätietietoisuus myös vaikuttaa siihen, että artefaktin suunnittelu ja toteutus muovaantuu prosessin edetessä ja ongelmanratkaisu vaatii luovaa ajattelua. Lisäksi tutkielman ohjaajien ja muiden työkalun evaluointiin osallistuvien henkilöiden kokemuksella, näkemyksillä ja palautteilla on erittäin suuri merkitys artefaktin suunnittelu- ja toteutus -ratkaisuihin.

4.1 Suunnittelututkimuksen syklit

Suunnittelutukimuksen toteuttamiseen sisältyy on kolme oleellista sykliä: relevanssisykli, suunnittelusykli ja täsmällisyyssykli (Hevner 2007). Näitä syklejä toistetaan iteratiivisesti tutkimuksen lävitse, kunnes päädytään haluttuun lopputulokseen. Kuviossa 1 on esitetty suunnittelutukimuksen toteutukseen kuuluvat komponentit, joista syklit ovat korostettu sinisellä värillä. Kuvio pohjautuu Hevnerin vuonna 2004 (Von Alan ym. 2004) laatimaan viitekehykseen, mutta kyseinen Hevnerin vuonna 2007 (Hevner 2007) laatima kuvio painottaa suunnittelutukimukseen liittyviä syklejä. Seuraavissa alaluvuissa käsitellään kunkin kolmen syklin toteuttamista, merkityksiä ja ominaisuuksia. Lisäksi kutakin sykliä käsitellään tämän tutkimuksen näkökulmasta.

4.1.1 Relevanssisykli

Relevanssisykli on suunnittelututkimuksen aloittava sykli, joka määrittää sovellusalueen kontekstin tutkimukselle. Sovellusalue koostuu ihmisistä, organisaatiojärjestelmistä ja teknisistä järjestelmistä, jotka toimivat yhdessä tietyn tavoitteen saavuttamiseksi. Suunnittelututki-

Kuvio 1. Suunnittelututkimuksen syklit

muksessa on oleellista löytää sovellusalueelta ongelmia tai mahdollisuuksia, joiden pohjalta lähdetään kehittämään niihin erilaisia ratkaisuja artefaktien avulla. Relevanssisykli määrittää ympäristön kautta suunnittelututkimukselle vaatimukset sekä hyväksymiskriteerit tutkimustulosten evaluoinnille. Oleelliset kysymykset ovat: helpottaako artefakti ympäristöään jollain tavalla, ja kuinka tämä parannus voidaan mitata (Hevner 2007)?

Relevanssin toinen merkittävä osa on artefaktin kenttätestaus, joka voidaan suorittaa monin eri tavoin. Sen tarkoituksena on selvittää, täyttääkö artefakti sille määrätyt vaatimukset, ja tuoko se sitä kautta jonkin asteisia parannuksia ympäristöönsä. On myös mahdollista, että vaatimukset ovat alusta alkaen olleet väärät, jolloin ne täytyy uudelleenmäärittää. Suunnittelutukimuksessa esille tulleet tulokset määrittävät sen, vaatiiko se ylimääräisiä relevanssisyklejä (Hevner 2007).

Tämän tutkimuksen sovellusalue koostuu yliopistosta organisaationa, opettajista sekä järjestelmistä, joita hyödynnetään äänipalautteen antamisessa. Ensimmäisen relevanssisyklin tärkein tavoite on selvittää, miten opettajat suhtautuvat äänipalautteen antamiseen, millaisia työkaluja he käyttävät sekä millä keinoin äänipalautteen antamista voidaan helpottaa. Relevanssisyklin erityisen tärkeä osa on ongelmien tai mahdollisuuksien löytäminen, jotka tämän tutkimuksen kohdalla saivat alkuunsa Heimburgerin, Isomöttösen ym. (Heimbürger ym. 2018) tekemän tutkimuksen kautta. Tutkimuksessa tuli esille tiettyjä äänipalautteen

antamiseen liittyviä ongelmia ja ideoita äänipalautteen antamiseen tarkoitetusta työkalusta, joiden pohjalta tässä suunnittelututkimuksessa lähdetään etenemään.

Kenttätestaus suoritetaan tutkimuksessa kehitettävän prototyyppisovelluksen käyttäjätestaamisella ja evaluoinnilla. Evaluoinnin suorittavat neljä opettajaa, joilla on jo aiempaa kokemusta äänipalautteen antamisesta. Kenttätestauksen suoritukseen osallistuvat tämän tutkielman ohjaajat Anneli Heimburger ja Ville Isomöttönen sekä kaksi muuta yliopistossa työskentelevää opettajaa Paavo Nieminen sekä Harri Keto. Evaluointia käsitellään tarkemmin luvussa X.

4.1.2 Suunnittelusykli

4.1.3 täsmällisyyssykli

4.2 Artefaktien evaluointi

5 Työkalun suunnittelu ja toteutus

Tässä luvussa käsitellään äänipalautetyökalu-prototyypin suunnittelua ja toteutusta eri näkökulmista. Aluksi läpikäydään työkalun tekniseen toteutukseen liittyviä seikkoja, jonka jälkeen käsitellään käyttöliittymän suunnitelua ohjaavia käytettävyyysperiaatteita sekä itse käyttöliittymää. Lopuksi esitetään työkalun perus- ja erikoistoiminnot, ja kuinka näihin toiminnallisuuksiin päädyttiin.

Työkalu suunniteltiin pääasiassa yhteistyössä pro gradu -ohjaajien kanssa, joilla molemmilla on kokemusta äänipalautteen antamisesta. He ovat myös olleet osallisina tutkimuksessa, jossa selvitettiin akateemikkojen suhtautumista äänipalautteen antamiseen. Tutkimuksessa kolmella neljästä koehenkilöstä heräsi ideoita työkalusta, jolla äänipalautetta voisi antaa, editoida, hallita ja arkistoida (Heimbürger ym. 2018). Kyseisen tutkimuksen ja ohjaajien omien kokemuksien sekä näkemyksien pohjalta työkalua lähdettiin suunnittelemaan ja toteuttamaan.

5.1 Tekniset toteutusratkaisut

Äänipalautetyökalun yksi tärkeimmistä vaatimuksista oli se, että sitä voidaan käyttää vaivattomasti laitteella kuin laitteella ilman erillistä asennusta. Tämän vuoksi työkalu toteutettiin web-pohjaisena sovelluksena, eli sitä pystytään käyttämään selaimen välityksellä tietyn www-osoitteen kautta. Jotta tämä onnistuisi, sovelluksen täytyy sijaita jollain palvelimella. Ensimmäisen iteraation ajan työkalu oli sijoitettuna Google App Engine -palveluun, mutta kokeilujakson päätyttyä se siirrettiin Heroku-palveluun, joka tarjoaa web-sovellusten verkkoisännöintiä täysin maksutta.

Työkalu toteutettiin yhdestä näkymästä koostuvana staattisena verkkosivuna, sillä siten protoyyppi saadaan valmiiksi kaikista nopeiten. Web-pohjaisuuden takia sovelluksen toteutustekniikat olivat selkeitä: rakenteen toteutuksessa käytetään HTML-merkintäkieltä, elementtien asettelussa CSS3-tyyliohjeita sekä toiminnallisuuksien toteutuksessa JavaScript-ohjelmointikieltä. Javascript-kehityksessä hyödynnetään jQuery-kirjastoa helpottamaan tiettyjä toimenpiteitä, kuten DOM-elementtien manipulointia. JQueryn lisäksi kehityksessä ei hyödynnetty mui-

ta kirjastoja tai ohjelmistokehyksiä, sillä ylimääräisistä riippuvuuksilta haluttiin välttyä jatkokehitystä ajatellen. Ääniaallon piirtämiseen harkittiin wavesurfer-kirjastoa, mutta sen integrointi äänipalautetyökaluun olisi vaatinut enemmän aikaa, kuin sen toteuttaminen itse verkosta haettujen ohjeiden avulla.

Työkalun nauhoitus on toteutettu Mediarecorder API-ohjelmointirajapintaa hyödyntäen, joka mahdollistaa äänen ja videon kaappaamisen tietovirtana selaimen kautta. Tutkimuksen toteutushetkellä selainten tuki kyseiselle ohjelmointirajapinnalle ei ole täysin kattava, sillä Safari-selaimen eri versiot tukevat sitä ainoastaan osittain. Nauhoittaminen oltaisiin voitu tehdä myös vaihtoehtoisella tavalla, joka olisi mahdollistanut nauhoittamisen useammilla selaimilla, mutta se rajattiin toteutuksen ulkopuolelle, sillä tärkeintä on, että prototyyppiä päästään testaamaan ainakin tietyillä eniten käytetyimmillä selaimilla.

5.2 Hyödynnetyt käytettävyysperiaatteet

Äänipalautetyökalun suunnittelussa ja käytettävyyden arvioinnissa on hyödynnetty erilaisia heuristiikkoja, jotta käytettävyys saataisiin mahdollisimman korkealle tasolle. Hyödynnetyt käytettävyysperiaatteet ovat Gestaltin hahmolait, jotka käsittelevät erilaisten kuvioiden ja kokonaisuuksien visuaalisten hahmottamista sekä käytettävyysguru Jakob Nielsenin laatimat käytettävyysheuristiikat, jotka ovat vakiinnuttaneet asemansa käytettävyyden saralla jo 90-luvulta saakka.

Käytettävyydellä on suuri merkitys ohjelmistojen suunnittelussa ja arvioinnissa. Käytettävyydellä tarkoitetaan laatuattribuuttia, jolla mittataan sitä, kuinka helppokäyttöinen käyttöliittymä on. Sillä myös viitataan kehitysprosessin aikaisiin toimiin, joilla pyritään parantamaan käyttöliittymän helppokäyttöisyyttä (Nielsen 2003).

Nielsenin (Nielsen 2003) mukaan käytettävyys voidaan määrittää viidellä eri laatukomponentilla: opittavuudella, tehokkuudella, muistettavuudella, virheiden tekemisellä ja niistä toipumisella sekä käyttömukavuudella. Opittavuudella tarkoitetaan sitä, kuinka helppo käyttäjän on ensimmäistä kertaa käyttöliittymän kohdattaessaan suorittaa erilaisia perustoimenpiteitä ja tehokkuudella sitä, kuinka nopeasti nämä toimenpiteet suoritetaan. Muistettavuudella tarkoitetaan sitä, kuinka nopeasti käyttäjä pystyy uudelleensaavuttamaan käyttötehokkuuden

tietyn pituisen tauon jälkeen. Virheiden tekeminen ja niistä toipuminen kattaa käyttäjän tekemien virheiden kokonaismäärän, kuinka vakavia ne ovat sekä kuinka helposti näistä virheistä voidaan toipua. Käyttömukavuudella tarkoitetaan sitä, kuinka miellyttväksi käyttöiittymän käyttäminen koetaan.

Edellämainittujen laatuattribuuttien lisäksi on myös monia muita tärkeitä laatuattribuutteja, joista yksi on hyödyllisyys. Sillä mitataan, kuinka hyvin käyttöliittymän avulla pystytään tekemään juuri se, mitä käyttäjä tarvitsee (Nielsen 2003). Se onkin tässä tutkimuksessa toteutetun äänipalautetyökalun käytettävyyden arvioinnissa erittäin tärkeässä roolissa, sillä työkalun käyttötarkoitus on hyvin tarkka. Tässä tutkimuksessa hyödyllisyydestä puhutaan tarkoituksenmukaisuutena.

5.2.1 Gestaltin hahmolait

5.2.2 Nielsenin heuristiikat

Jakob Nielsen on yksi maailman tunnetuimmista käytettävyysasijantuntijoista, joka on työskennellyt käytettävyyyden parissa 90-luvulta saakka. Jakob Nielsen ja Rolf Molich (Molich ja Nielsen 1990) määrittelivät vuonna 1990 yhdeksän erilaista käytettävyysheuristiikkaa järjestelmän käytettävyyden arviointiin. Nielsen (Nielsen 1994) jalosti näistä vuonna 1994 päivitetyn listauksen, joka on validi ja laajasti käytössä oleva yhä lähes kaksikymmentä vuotta myöhemmin.

Käyttöliittymien käytettävyyden arviointi toteutetaan useimmiten heuristisesti, eli käyttöliittymää tarkastellaan ja siitä koitetaan löytää toimivat ja ei-toimivat ominaisuudet. Se on halpa ja intuitiivinen tapa löytää käyttöliittymän käytettävyysongelmia, eikä se vaadi erityistä etukäteissuunnittelua. Lisäksi sitä voidaan käyttää jo varhaisessa vaiheessa suunnitteluprosessia ja ihmisten motivointi arvioinnin suorittamiseen on helppoa (Nielsen ja Molich 1990).

Jotkut suorittavat heuristisen arvioinnin oman intuition tai maalaisjärjen pohjalta, mutta Nielsen ja Molich hyödyntävät siinä itse-laatimiaan heuristiikkojansa, jotka kattavat erittäin suuren osan käytettävyyteen liittyvistä ongelmista (Nielsen ja Molich 1990). Nielsenin heruristiikkojen lisäksi on olemassa useita muita käytettävyysheuristiikkoja, joten parhaiden käytettävyysheuristiikkojen määrittäminen on avoin kysymys (Nielsen 1994).

Heuristisessa evaluoinnissa ei tulisi luottaa ainoastaan yhden ihmisen arviointiin, vaan arvioijia olisi hyvä olla noin kolmesta viiteen (Nielsen ja Molich 1990). Tässä tutkimuksessa suoritettava evaluointi ei kuitenkaan perustu heuristiikkoihin, sillä tärkein tavoite on selvittää, kuinka hyvin äänipalautetyökalu suoriutuu nimenomaan äänipalautteen antamisesta, eikä niinkään yleisestä käytettävyydestä. Heuristiikkoja on kuitenkin käytetty ohjenuorana työkalun käyttöliittymän toiminnallisuuksien suunnittelussa, mutta ne eivät sisälly varsinaiseen työkalun evaluointiin.

Järjestelmän tilan näkyvyys	Järjestelmän tulisi informoi-	
	da käyttäjälle tapahtumista	
	asianmukaisilla palautteilla	
	riittävän nopeasti.	
Järjestelmän ja reaalimaail-	asdasdasdasd asd asd	
man yhtenäisyys		

5.3 Käyttöliittymä

5.4 Perustoiminnot

Äänipalautetyökalussa on kuusi perustoimintoa, jotka ovat toiminnoista oleellisimpia äänitteiden nauhoittamisen, toistamisen ja editoinnin kannalta. Tässä luvussa käsitellään mitä mikäkin perustoiminto tekee ja perustellaan miksi työkalussa on päädytty juuri kyseisiin toiminnallisuuksiin. Päätöksiin vaikuttavat käytettävyysperiaatteet, suunnittelussa mukana olleiden näkemykset ja aiemmat kokemukset sekä tutkimuksen evaluointi-iteraatiot.

5.4.1 Record

Record-toiminto aloittaa äänipalautteen nauhoittamisen siihen kohtaan äänileikenäkymää, missä äänileikekursori sijaitsee nauhoituksen aloitushetkellä. Jos nauhoitus tapahtuu toisten äänileikkeiden päälle, niin uusi äänileike korvaa alle jääneet äänileikkeet. Nauhoitettava äänileike levenee nauhoituksen edetessä, ja äänileikekursoria liikutetaan äänileikkeen mukana. Kun äänileikekursori saavuttaa äänileikenäkymän oikean reunan, se pysähtyy ja äänileike

Järjestelmän tilan näkyvyys Järjestelmän tulisi informoida käyttäjälle tapahtumista

asianmukaisilla palautteilla riittävän nopeasti.

Järjestelmän ja reaalimaail-

man yhtenäisyys

Järjestelmän kielellisen sisällön tulisi olla käyttäjän

ymmerrättävissä. Tiedon tulisi myös näyttäytyä luon-

nollisessa ja loogisessa järjestyksessä.

Käyttäjän hallinta ja vapaus Käyttäjät tekevät usein virheitä, joten ei-toivotusta ti-

lasta tulisi päästä pois helposti esim. peruuta- ja palau-

ta -toiminnoilla.

Yhdenmukaisuus ja standardit Erilaisten sanojen, tilanteiden ja toimintojen tulisi olla

yhdenmukaisia, ja Järjestelmän tulisi myös noudattaa

tunnettuja käytänteitä.

Virheiden estäminen Järjestelmän tulisi ensisijaisesti toimia siten, että vir-

heitä ei pääsisi tapahtumaan. Virheelle alttiissa tilanteessa käyttäjältä tulisi pyytää varmistus toimenpiteen

teessa kayttajatta tansi pyytää vainnistas teinnenpitet

jatkamisesta.

Tunnistaminen muistamisen

sijaan

Käyttäjän muistamisen tarve tulisi minimoida pitämäl-

lä oleelliset objektit, toiminnot ja valinnat näkyvillä.

Ohjeet järjestelmän käyttämiseen tulisi olla myös joko

näkyvillä tai helposti saatavilla.

Joustavuus ja käytön tehokkuus Oikopolkut erilaisille toimenpiteille nopeuttaa usein

järjestelmän käyttöä, joten niiden tarjoaminen koke-

neemmille käyttäjille on usein kannattavaa.

Esteettisyys ja minimalisti-

nen suunnittelu

Tarpeetonta informaatiota dialogeissa tulisi välttää, sil-

lä se vie näkyvyyttä relevantilta informaatiolta.

Virheiden tunnistaminen ja

virheistä toipuminen

Virheviestien tulisi olla selkokielisiä, sekä niiden tuli-

si täsmällisesti osoittaa millainen virhe on kyseessä ja

miten siitä pystytään toipumaan.

Avustus ja dokumentaatio Dokumentaation tarjoaminen on useimmiten tarpeen,

ja käyttäjän tulisi pystyä löytämään sieltä kaikki tarvit-

tava informaatio pystyäkseen käyttämään järjestelmää.

jatkaa levenemistään. Tällöin nauhoituksen edetessä äänileikenäkymää vieritetään levenevän äänileikkeen oikean reunan mukana.

5.4.2 Insert Record

Insert Record -toiminto nauhoittaa uuden äänileikkeen jo olemassa olevan äänileikkeen väliin. Toiminto katkaisee aluksi sen äänileikkeen kahteen osaan, jonka väliin ollaan nauhoittamassa uutta äänileikettä. Sitten katkaisukohtaan aletaan nauhoittamaan uutta äänileikettä, ja nauhoituksen edetessä oikealla puolella olevia äänileikkeitä kuljetetaan uuden äänileikkeen mukana.

Kuten tavallisessa nauhoituksessa, niin myös väliinnauhoituksessa äänileikkeen ja kursorin saavuttaessa äänilekenäkymän oikean reunan, kursorin eteneminen pysäytetään ja äänileikenäkymää vierietetään uuden äänileikkeen oikean reunan mukaisesti.

5.4.3 Play

Play-toiminto aloittaa äänipalautteen toistamisen siitä kohdasta missä äänileikekursori sijaitsee toiston aloitushetkellä. Äänileikekursoria liikutetaan toiston edetessä eri tavoin riippuen sen sijainnista ja sitä ympäröivistä äänileikkeistä. Kursoria liikutetaan äänileikenäkymässä oikealle päin siihen asti, kunnes se melkein saavuttaa äänileikenäkymän oikean reunan. Kursorin ja äänileikenäkymän oikean reunan välille jätetään pieni väli, jotta toiston edetessä nähdään pieni tulossa oleva pätkä toistettavasta äänileikkeestä. Jos äänileikenäkymässä on vieritysvaraa oikealle päin, eli toisin sanoen kursoria seuraavia äänileikkeitä, niin äänileikekursori pysähtyy paikalleen ja äänileikenäkymää vieritetään oikealle päin. Kun äänileikenäkymä saavuttaa sen pisteen, ettei vieritettävää enää ole, niin se luonnollisesti pysähtyy ja äänileikekursoria liikutetaan oikealle, kunnes äänileikenäkymän oikea reuna saavutetaan.

5.4.4 Preview

Toimii lähes samalla tavalla kuin Play-toiminto, eli aloittaa äänipalautteen toiston siitä kohdasta, missä äänileikekursori toiston aloitushetkellä sijaitsee. Ainut poikkeavuus tavalliseen toistoon on se, että toiston loputtua äänileikekursori palautetaan toiston aloituskohtaan.

5.4.5 Split

Split-toiminto katkaisee äänileikkeen kahtia siitä kohasta, missä äänileikekursori sillä hetkellä sijaitsee. Katkaisun jälkeen äänileikekursoria siirretään yhden pikselin verran vasemmalle, jolloin se vasemmanpuoleisen katkotun äänileikkeen päällä. Tällöin vasemmanpuoleinen katkaistu äänileike myös asetetaan valinnan alaiseksi, eli se korostetaan tummemmalla värillä.

5.4.6 Delete

Delete-toiminto poistaa halutun äänileikkeen äänileikenäkymästä. Äänileikkeistä poistetaan se, mikä on äänileikekursorin alla poiston aloitushetkellä. Poistettavaa äänileikettä ympäröivät äänileikkeet siirretään yhteen poiston tapahduttua ja äänileikekursori siirretään näiden äänileikkeiden liittymiskohtaan.

5.5 Erikoistoiminnot

Erikoistoimintojen toteutus jouduttiin aikataulusyistä rajaamaan tutkimuksen ulkopuolelle. Toiminnallisuudet on kuitenkin osittain suunniteltu ja evaluoinnin suoirittavilla koehenkilöillä on mahdollisuus ilmaista ajatuksiaan erikoistoimintoihin liittyen arviointilomakkeella.

5.5.1 Start New

Start New -toiminto palauttaa äänipalautetyökalun alkutilaan uuden äänipalautteen työstämistä varten. Äänileikenäkymä siis tyhjennetään äänileikkeistä ja Undo - Redo -historia tyhjennetään. Uudelleenaloittaminen varmistetaan käyttäjältä ponnahdusikkunan avulla.

5.5.2 Import

Import-toiminnon avulla käyttäjä pystyy tuomaan jo nauhoitetun äänipalautteen omasta tiedostojärjestelmästään äänipalautetyökaluun työstöä varten. Tuotu äänitiedosto asetetaan äänileikenäkymään uutena äänileikkeenä.

5.5.3 Save

Save-toiminnolla työstetty äänipalaute saadaan tallennettua, joko äänitiedostona tai projektitiedostona, jolloin se voidaan avata äänipalautetyökalussa uudestaan.

- 6 Evaluointi
- 6.1 Ensimmäinen iteraatio
- **6.2** Toinen iteraatio
- **6.3** Toinen iteraatio
- 6.4 Äänipalautteen antamisen helpottaminen
- 6.5 Kokemus äänipalautteen antamisesta

7 Tulokset

- 7.1 Ensimmäinen iteraatio
- 7.1.1 Perustoimintoja koskevat tulokset
- 7.1.2 Yleiset tulokset/huomiot?
- 7.2 Toinen iteraatio
- 7.2.1 Perustoimintoja koskevat tulokset
- 7.2.2 Yleiset tulokset/huomiot?

8 Pohdinta

8.1

8.2

8.3 Jatkokehitys

9 Yhteenveto

Lähteet

Cavanaugh, Andrew J, ja Liyan Song. 2014. "Audio feedback versus written feedback: Instructors' and students' perspectives". *Journal of Online Learning and Teaching* 10 (1): 122.

Cross, Nigel. 2001. "Designerly ways of knowing: Design discipline versus design science". *Design issues* 17 (3): 49–55.

Heimbürger, A., ja V. Isomöttönen. 2017. "Moderating cultural effects in a higher e-education context? Supervisor's tone of voice in recorded audio feedback". Teoksessa 2017 IEEE Frontiers in Education Conference (FIE), 1–5. Lokakuu. doi:10.1109/FIE.2017.8190646.

Heimbürger, Anneli. 2018. "Using Recorded Audio Feedback in Cross-Cultural e-Education Environments to Enhance Assessment Practices in a Higher Education". *Advances in Applied Sociology* 8.

Heimbürger, Anneli, Ville Isomottonen, Paavo Nieminen ja Harri Keto. 2018. "How do Academics Experience Use of Recorded Audio Feedback in Higher Education? A Thematic Analysis", 1–5. Lokakuu. doi:10.1109/FIE.2018.8658635.

Hevner, Alan R. 2007. "A three cycle view of design science research". *Scandinavian journal of information systems* 19 (2): 4.

Hevner, Alan, ja Samir Chatterjee. 2010. "Design science research in information systems". Teoksessa *Design research in information systems*, 9–22. Springer.

Molich, Rolf, ja Jakob Nielsen. 1990. "Improving a human-computer dialogue". *Communications of the ACM* 33 (3): 338–348.

Nielsen, Jakob. 1994. "Enhancing the explanatory power of usability heuristics". Teoksessa *Proceedings of the SIGCHI conference on Human Factors in Computing Systems*, 152–158. ACM.

——. 2003. *Usability 101: Introduction to usability*.

Nielsen, Jakob, ja Rolf Molich. 1990. "Heuristic evaluation of user interfaces". Teoksessa *Proceedings of the SIGCHI conference on Human factors in computing systems*, 249–256. ACM.

Rittel, Horst W, ja Melvin M Webber. 1973. "2.3 planning problems are wicked". *Polity* 4 (155): e169.

Von Alan, R Hevner, Salvatore T March, Jinsoo Park ja Sudha Ram. 2004. "Design science in information systems research". *MIS quarterly* 28 (1): 75–105.

Liitteet

A Ensimmäisen iteraation kyselylomake

bla bla.